

2024-2025-ci tədris ili üçün Tarix proqramı

XI sinif və məzunlar (həftəlik 5 saat dərs)

Ay	Həftə	Mövzu
Avqust	2	Tarixdə il hesabı, İbtidai icma cəmiyyəti, Qədim Misir və Şumer, Müstəmləkə idarə üsulunun yaranması
	3	Azərbaycan ərazisində ilk tayfa ittifaqları və dövlət qurumları (Aratta,Lullubi və Kutı), İlk Azərbaycan dövləti – Manna, Hindistan. Müstəmləkə idarə üsulunun sosial-iqtisadi, siyasi həyata təsiri.
	4	Azərbaycan e.ə. VII–IV əsrlərdə. Atropatena dövləti. Böyük Hun imperiyası və Qədim Çin. Müstəmləkəçilik əleyhinə çıxışlar. XIX əsrin 40-cı illərində Şimali Azərbaycanda keçirilən islahatlar.
Sentyabr	1	Albaniya dövləti. Mədəniyyət. Qədim Yunanistan. Makedoniya. XIX əsrin 60-70-ci illər Burjua islahatları.Millətin formalaşması.Xalq hərəkatı, Zaqatala üsyanı.
	2	Azərbaycan Sasanilər dövründə. Girdman dövləti. Cavanşir. Qədim Roma. XIX əsrin 60-90-cı illərində kənd təsərrüfatı və neft sənayesi.
	3	Azərbaycanın Ərəb xilafətinin tərkibinə daxil olması. Xilafətin Azərbaycandakı siyasəti. Yunan və Roma mədəniyyəti. Cənubi Azərbaycan XIX əsrdə, Sənayenin vəziyyəti, Yeni aqrar qanunlar.
	4	Azadlıq hərəkatı. Babək. Şirvanşahlar dövləti, Dərbənd əmirliyi, Saci, Salari və Rəvvadi dövlətləri. Türk dövlətləri: Qərbi Hun, Ağ Hun, Göytürk, Xəzər və Uyğur. Qaraxanlı və Qəznəvi. Azərbaycan mədəniyyəti XIX əsr – XX əsrin əvvəllərində.
Oktyabr	1	Şəddadilər dövləti. Tiflis müsəlman əmirliyi. Erkən orta əsrlərdə sosial-iqtisadi həyat. Mədəniyyət. Ərəb xilafəti. Qərbi Avropa. Bizans imperiyası. Avropada feodal dağınlığı. Milli demokratik hərəkat. Partiya və təşkilatların yaranması. Çarizmin milli qırğın siyasəti.
	2	Azərbaycan və Səlcuqlar. Azərbaycan Atabəyləri (Eldənizlər) dövləti. Şirvanşahlar XI–XIV əsrlərdə. İntibah mədəniyyəti. Səlcuq sultanlığı. Osmanlı dövləti XVI əsrə qədər Cənubi Azərbaycan XX əsrin əvvəllərində. Məşrutə hərəkatı.
	3	Azərbaycan monqol yürüşləri dövründə. Azərbaycan Hülakülər dövlətinin tərkibində. Azərbaycan Çobanilər, Cəlairilər və Teymurilərin hakimiyyəti dövründə. Böyük Monqol imperiyası. Qızıl Ordu. Teymurilər dövləti. Şimali Azərbaycan Birinci Dünya müharibəsi illərində.
	4	Qaraqoyunlu dövləti, Ağqoyunlu dövləti. Şirvanşahlar dövləti XIV əsrin sonları – XV əsrin əvvəllərində. Hindistan-Dehli sultanlığı və Böyük Moğol dövləti. Şərqi doğru Səlib yürüşləri. 1917-ci il fevral inqilabından sonra.
Noyabr	1	Şəki hakimiyyəti. Səfəvilərin Ərdəbil hakimiyyəti. XIII–XV əsrlərdə Azərbaycan mədəniyyəti. Səfəvilər dövlətinin yaranması və yüksəlişi. Qərbi Avropada mərkəzləşdirilmiş dövlətlərin yaranması. İspaniyada rekonkista. Bakı Sovetinin azərbaycanlılara qarşı soyqırımı siyasəti.
	2	Səfəvilər dövləti XVI əsrin son rübündə. Şah I Abbasın hakimiyyəti illəri və Qəsri Şirin müqaviləsi. Avropada reformasiya. Otuzillik müharibə. Böyük coğrafi kəşflər və müstəmləkə işğalları. Şimali Azərbaycan milli dövlətçiliyin bərpası və möhkəmləndirilməsi yolunda.
	3	Səfəvilər dövləti XVII əsrin ikinci yarısı. Səfəvilər dövləti XVIII əsrin birinci yarısı. Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf xüsusiyyətləri. Səfəvilər dövründə mədəniyyət. Türk xalqlarının mədəniyyəti. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin daxili siyasəti.
	4	Azərbaycan torpaqlarının azad olunması uğrunda mübarizə. Nadir şah. Şəki xanlığı və cənub xanlıqları. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin dövlət quruculuğu. XVII–XVIII əsrlərdə İngiltərə. ABŞ-ın yaranması.
Dekabr	1	Quba xanlığının birləşdirmə siyasəti. Qarabağ xanlığı. Naxçıvan və İrəvan xanlıqları. Rusiya çarlığının yaradılması. Ümumi tarix təkrar
	2	Şamaxı, Bakı, Gəncə, Lənkəran və Dərbənd xanlıqları, Car-Balakən camaatlığı. Sultanlıq və mülkiyyətlər. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin xarici siyasəti. IV İvanın daxili və xarici siyasəti. XVII–XVIII əsrlərdə Rusiya Pyotr və II Yekaterina
	3	Ağaməhəmməd şah Qacarın mərkəzləşdirmə siyasəti. Xanlıqlar dövründə sosial-iqtisadi həyat. Xanlıqlar dövründə mədəniyyət. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin süqutu. Osmanlı dövləti XVI–XVIII əsrlərdə.
	4	Azərbaycan torpaqlarının işğalının birinci mərhələsi. Cənubi Qafqaz uğrunda Rusiya-Qacar müharibələri. Cənubi Azərbaycan 1917–1920-ci illərdə. Rus-bolşevik istilasları və onun nəticələri. XIX–XX əsrlərin başlanğıcında Osmanlı imperiyası
Yanvar	1	Azərbaycan torpaqlarının işğalının ikinci mərhələsi. “Müstəqil Azərbaycan” şüarının iflası. Ərazi bütövlüyümüzün pozulması. XIX–XX əsrlərin başlanğıcında. Rusiya XIX–XX əsrlərin başlanğıcında. Şimali Qafqaz

	2	Kommunistyönümlü sosial-iqtisadi və mədəni islahatlar. Totalitar sovet rejiminin təşəkkülü. Böyük Britaniya,Almaniya.
	3	Kütləvi repressiyalar. Azərbaycan İkinci Dünya müharibəsi illərində. XIX-XX əsrlərin başlanğıcında ABŞ, Fransa
	4	Cənubi Azərbaycan 1920–1940-cı illərdə. 21 Azər Hərəkatı. Hindistan. Çin və Yaponiya.
Fevral	1	Azərbaycan XX əsrin 40–60-cı illərində. İdarəçiliyin möhkəmləndirilməsi. XIX-XX əsr dövlətlərarası münasibətlər, Birinci Dünya müharibəsi.
	2	XX əsrin 70–80-ci illərdə sosial-iqtisadi uğurlar, Versal-Vaşinqton sistemi. ABŞ
	3	Qarabağ münaqişəsinin başlanması. Xalq hərəkatı. Almaniya, Böyük Britaniya,
	4	Cənubi Azərbaycan İslam inqilabı və sonrakı dövrdə. Türkiyə, Rusiya. XX əsrin 20-30-cu illər dövlətlərarası münasibətlər.
Mart	1	Dövlət müstəqilliyinin bərpası. Birinci Qarabağ müharibəsi. İkinci Dünya müharibəsinin başlaması Faşist blokunun üstünlüyü, Müharibədə dönüş və faşist blokunun məğlubiyyəti.
	2	Xocalı soyqırımı. Müstəqilliyin ilk addımları. ABŞ. Böyük Britaniya.
	3	Hakimiyyət uğrunda çekişmələr. Milli qurtuluş. SSRİ. Türkiyə. XX əsrin II yarısında mədəniyyət. Fransa və Almaniya.
	4	Hüquqi islahatlar və demokratik dövlət quruculuğu.Hindistan. Pakistan.
Aprel	1	XX əsrin 90-cı illərində həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar. Azərbaycan Respublikasının xarici siyasəti. Ərəb-İsrail müharibələri.Çin. Yaponiya.
	2	Yeni minilliyə yeni liderlə. Qarabağ münaqişəsi müasir mərhələdə. Qətiyyətin nümayişi. Soyuq müharibə dövrü. Müasir dövrdə dövlətlərarası münasibətlər.
	3	Mədəniyyət. Təkrar
	4	44 günlük Zəfər müharibəmiz. Antiterror əməliyyatı.Təkrar.
May	1	Təkrar. Avqust ayının dərsləri
	2	Təkrar. Sentyabr ayının dərsləri
	3	Təkrar. Oktyabr ayının dərsləri
	4	Təkrar. Noyabr ayının dərsləri
İyun	1	Təkrar. Dekabr ayının dərsləri
	2	Təkrar. Yanvar ayının dərsləri
	3	Təkrar. Fevral ayının dərsləri
	4	Təkrar. Mart ayının dərsləri
İyul	1	Təkrar Aprel ayının dərsləri
	2	Təkrar
	3	Təkrar
	4	Təkrar